

**CONSEQUENCES OF RUSSIAN COLONIAL POLICY
FOR THE SPEECH PRACTICE OF UKRAINIANS
(on the adverbial equivalents of the word example)**

Yuliia Sukhovets

Doctor of Philosophy in Philology,
Librarian of the 1st Category at the Scientific Library,
Specialist of the 1st Category at Kyiv-Mohyla Academy Doctoral School,
National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine
e-mail: yuliia.sukhovets@ukma.edu.ua, orcid.org/0000-0001-6557-322X

Summary

The Ukrainian language, as the language of the people enslaved for several centuries, has always been subject to negative colonial influence. The policies of the Russian imperial and later Soviet reigns were particularly detrimental to it. One of the consequences of such actions is the mixed Ukrainian-Russian speech created on the territory of Ukraine, which is also called “surzhyk”. Negative changes have even affected the sphere of transitional units of the language system, among which there are also actively formed in dynamics adverbial equivalents of the word – differently formed combinations that approach the adverbial lexical-grammatical class of words in the Ukrainian language system.

These findings, based on the material of Sashko Stolovyi’s “Orybyn. Roman pro stepnoho cholovika” (2024), raise intriguing questions regarding the nature and extent of the gradual, targeted destruction of the Ukrainian language system by the Russian colonial regime, which led, in particular, to a distorted perception of their language by Ukrainians. Despite his obvious mastery of the norms of the Ukrainian literary language, the author of the analysed novel actively uses mixed Ukrainian-Russian speech forms, mistakenly considering them elements of the local dialect.

In one text, only within the adverbial equivalents of the word, dialectal or uncodified and literary Ukrainian speech units interact with mixed Ukrainian-Russian speech forms with varying degrees of activity. On the one hand, there are significantly more literary Ukrainian units than mixed Ukrainian-Russian forms (28 vs. 16). However, on the other hand, there are considerably more mixed Ukrainian-Russian forms than distinctly dialectal (16 vs. 3) and uncodified Ukrainian forms (16 vs. 2). In mixed Ukrainian-Russian forms, phonetic, lexical, lexical-phonetic, lexical-morphological, and lexical-phonetic-morphological interference is observed.

Key words: mixed Ukrainian-Russian speech (surzhyk), interference, dialectisms, Slobozhan dialects, transitional units, the Ukrainian language.

DOI <https://doi.org/10.23856/7212>

1. Introduction

The several hundred-year history of the Ukrainian people has always been full of vicissitudes that posed a threat to Ukrainian statehood and the existence of the Ukrainian people as such. Unfortunately, modern times are no exception, when Ukrainians are fighting for their independence in a bloody war unleashed by Russia.

The Ukrainian people suffered particularly devastating effects during the imperial and later Soviet occupation. The main determinants of the nation – territory, culture, and language, came under enormous threat. In addition to the attempts made to exterminate the Ukrainian nation physically, the totalitarian system actively worked to erase any signs of Ukrainian identity, including through linguicide (*see, in particular, Shevelov, 1989*). We still observe the consequences of all these actions, primarily in the use of a subcode¹ created on the territory of Ukraine – a mixed Ukrainian-Russian speech, which is increasingly designated “surzhyk”².

As is known, the most active changes in the language system are experienced at its lexical level, while grammar and phonetics remain the most stable and are difficult to be influenced by extralinguistic factors. However, colonial pressure on the Ukrainian language was of such magnitude that it also affected the transitional elements of the language system, those structures that are formed in dynamics. Especially, we mean the adverbial equivalents of the word³ – differently designed combinations that are on the border of a proper word, on the one hand, and a free or phraseological combination, on the other hand, and also approach the adverbial class of words in the Ukrainian language system.

Mixed Ukrainian-Russian speech (surzhyk) has repeatedly become the object of study by both Ukrainian and foreign researchers (*for example, Bracki, 2009; Del Gaudio, 2010; Dziubyshyna-Melnyk, 2010; Khentshel & Briuhhemann, 2016; Khentshel & Taranenko, 2015; Kuznietsova, 2023; Masenko, 2019; Mozer, 2016; Rysich-Shafraniets, 2022; Sira et al., 2020; Sokolova, 2021; Stavyska & Trub, 2007; Taranenko, 2008*). Although scholars raise various issues of the functioning of surzhyk in Ukrainian territories (from linguistic, historical, stylistic, sociolinguistic, etc., points of view), there are still few studies devoted to the research of mixed Ukrainian-Russian, literary and dialectal speech units interaction in one text/discourse (*among which, however, are Del Gaudio, 2008; Dyka, 2011; Dyka & Shvedova, 2023*). The examination of mixed Ukrainian-Russian (surzhyk) elements in the structure of adverbial equivalents of the word is being carried out for the first time.

The purpose of the article is to trace the correlation and interaction of surzhyk, dialectal or uncodified and literary speech units within the same text, using the example of adverbial equivalents of the word, taking into account the colonial influence of Russian on the Ukrainian language.

Methods. The research was carried out within the framework of the descriptive method using the method of continuous sampling, distributional analysis, contextual analysis, and functional analysis – to identify and select the factual material, as well as phonetic, morphemic, dialectological, contextual and stylistic analyses with elements of the comparative method – for the decomposition of specific manifestations of the use of mixed Ukrainian-Russian, literary and dialectal or uncodified Ukrainian units.

Data. The research was conducted on the material of “Oryryn. Roman pro stelepnoho cholovika” by Sashko Stolovyi (2024). The novel is set in the village of Koziivka, Bohodukhivskiy District, Kharkiv Region. The story is primarily told on behalf of the main character of the work, Demian Oryryn from the Kozyk family, whose entire life is filled with historical events of the 20th century, namely: the Soviet occupation of Ukraine, the Holodomor-genocide of 1932–1933, World War II, the repressions of the totalitarian regime against the Ukrainian

---

¹ This study will not address the issue of bilingualism.

² Given the still negative connotation of this term, we will mostly use the phrase “mixed Ukrainian-Russian speech”.

³ For more information about these units, see our dissertation research (Sukhovets, 2024).

people, and other unlawful actions committed by the colonial regime against Ukrainians. In addition, the story also covers the declaration of independence of Ukraine and the events of the 2000s. Linguistically, the region outlined in the work represents the Slobozhan dialects of the southeastern dialects. It is important to note that the novel, as declared in the annotation, is written based on the local dialect.

2. Interaction of various speech types elements in the structure of the adverbial equivalents of the word

The studied text presents, in different quantitative proportions, elements of mixed Ukrainian-Russian speech (16 units), Ukrainian dialect (Slobozhansky) speech (3 units), uncodified Ukrainian speech (2 units) and Ukrainian literary speech with the conditional inclusion of colloquial elements in this group (28 units). Let us consider each of the named types of units separately.

Mixed Ukrainian-Russian units

Several units have a Russian noun base and are orthographically as close as possible to the Russian pronunciation norm, such as: (1) *з вніманієм* ‘з увагою’ // ‘with attention’, (2) *з дєцтва* ‘з дитинства’ // ‘since childhood’, (3) *на спор* // *for a bet* (in Ukrainian, this combination corresponds to the phraseological unit *битися об заклад* // *to make a bet*), (4) *од удівлення* ‘від (од) здивування’ // ‘from astonishment’ (lexical interference). Compare in sentences:

(1) “Папкó встає, з усім **вніманієм** слухаючи, люди тож притихли, слухають” (Stolovy, 2024: 214);

(2) “**З дєцтва** Орина недолюблювала кіз, воно і вредне, і хитрозделане, і дійок усього дві, як наче бог її спеціально обділив” (Stolovy, 2024: 29);

(3) “Бува, [на вулиці] хлопці й дівчата співають чи шутять, качаюця по землі, борюкаюця, усі кучою душать одне одного. І кричать там, наче хто кого ріже. [...] А ше грають **на спор**. Це вобще саме популярне” (Stolovy, 2024: 22–23);

(4) “Мільчиха Оксана **од удівлення** аж рота розкрила, чи від сікретно почутого, аж холодчик із рожевим хроном упав із ложки на білу скатертину між курячої печінки та оселедця з цибулею” (Stolovy, 2024: 40).

It is indicative that the prepositional element of the enumerated adverbial equivalents of the word is distinctly Ukrainian. The opposite situation (a Russian prepositional element in Ukrainian phonetic form and a literary Ukrainian noun base) is observed only in one case – in the unit (5) *от радості* ‘від (од) радості’ // ‘from joy’ (phonetic interference):

(5) “А в Сергія в очах потемніло, вуха заклало. **От радості**. Шо це ж він перший раз самостоятільно аж за село їхатиме на велові. Оце атас!” (Stolovy, 2024: 246).

The unit (6) *раді прілічія* ‘(за)ради пристойності’ // ‘for grace’ has a completely Russian phonetic design (lexical interference):

(6) “Іти їм [хлопчикам] якраз через центр, за канторой. Потім переходять дорогу. Треба сначала подивицця наліво і направо. Конешно, у селі це не означає, шо там машина може їхати. Просто **раді прілічія** до асфальтірованої дороги” (Stolovy, 2024: 208).

More units combine different types of interference, such us: (7) *в отвіт* ‘у відповідь’ // ‘in response’, (8) *все время* ‘весь час’ // ‘all the time’, (9) *для настроєнія* ‘для настрою’ // ‘for cheer’, (10) *з годами* ‘з роками’ // ‘over the years’, (11) *з жадностю* ‘із жадністю / із жадібністю’ // ‘with greed’, (12) *з осторожностю* ‘з обережністю / з осторогою’ //

‘with caution’, (13) *з приключеннями* ‘з пригодами’ // ‘with adventures’, (14) *на швидкості* ‘на швидкості’ // ‘at speed’, (15) *по черзі* ‘по черзі’ // ‘in turn’, (16) *без слів* ‘без слів’ // ‘without words’.

The mixed adverbial equivalent of the word (7) *в отвіт* ‘у відповідь’ // ‘in response’ has a common initial prepositional element for Ukrainian and Russian languages and a Russian noun base in Ukrainian phonetic figuration (lexical-phonetic interference):

(7) “Всі остановились у своїм празнуванні, завмерли на три сікунди, щоб же ж роздивицца гостю й поздоровити **в отвіт**” (*Stolovyi, 2024: 40*).

In the mixed unit (8) *все время* ‘весь час’ // ‘all the time’, the pronominal element *все* // *all*, common to Ukrainian and Russian, agrees with the Russian full-meaning noun element *время* // *time*:

(8) “Ці два місяці в нас нема покою, бо воно так вала звідти, ошущеніє, шо **все время** [дрохви] між собою гризуться – фиркають, гиркають, чиркають” (*Stolovyi, 2024: 39*).

Exactly such an orthographic expression (and not the dialect *врем’я*) leads us to believe that this is a mixed adverbial equivalent of the word, which formally copies the Russian form, but is phonetically perceived as Ukrainian (lexical-phonetic interference).

In the mixed Ukrainian-Russian unit (9) *для настроєнія* ‘для настрою’ // ‘for cheer’, the initial prepositional element for both languages is combined with the Russian noun stem partly in the Ukrainian ([o] instead of [a]) phonetic figuration (lexical-phonetic interference):

(9) “Періодически мужики підносять носілки й набирають совком гору глини з-під ніг то у Свирйонши, то в Грачовши. Досипають їм **для настроєнія** туди анігдотів, історій, гуморесок і присвистувань” (*Stolovyi, 2024: 210*).

The mixed adverbial equivalent of the word (10) *з годами* ‘з роками’ // ‘over the years’ is a vivid expression of lexical-phonetic interference, well then Ukrainian initial prepositional element *з* combines with Russian noun stem in Ukrainian phonetic figuration (fricative [r] instead of the normative for Russian explodent [r], Ukrainian “okannya” instead of the normative for Russian [a] in the pre-stressed position):

(10) “Дід Іван Величко шибурний з дєцтва. [...] **З годами** він, канєшно, підріє і в голові клєпка завєлася, та як ото на дубках собєрутьєся з мужиками, то гудять до послїдньої звїзди на небї” (*Stolovyi, 2024: 115*).

In the mixed unit (11) *з жадністю* ‘із жадністю / із жадібністю’ // ‘with greed’, we consider lexical-morphological interference. Even though the autonomous noun element of the specified adverbial equivalent of the word *жадность* is recorded in the “Dictionary of the Ukrainian language” in twenty volumes (*SUM-20*) with the marking *підко* // *rarely*, it can still be perceived in the text as a lexical unit borrowed from the Russian language. In addition, the mixed nature of this unit is indicated by the double interference of the genitive: on the one side, we observe the non-normative for Ukrainian, but normative for Russian, suffixal [o] instead of [i], however, on the other side, we also deduce the normatively expressed orthographically for Ukrainian flexion *-ю* instead of the normative for Russian form of expressing softness of [т] in the suffix and flexion *-ью*:

(11) “Последне тепло літа перед осінню не тільки школяра заставля **з жадністю** одщитувать кожен тиждень волі і свободи” (*Stolovyi, 2024: 210*).

A similar situation can be observed in the mixed adverbial equivalent of the word (12) *з осторожністю* ‘з обережністю / з осторогою’ // ‘with caution’, only in this case the autonomous noun element is of Russian origin⁴ (lexical-morphological interference):

⁴ Compare the adjectival and adverbial forms *осторожний* and *осторожно* respectively in the

(12) “Так інтересно, як кінь з **осторожністю** то понюха листочок, то Сергія, то руку” (*Stolovyi, 2024: 200*).

The mixed adverbial equivalent of the word (13) з *приключеннями* ‘з пригодами’ // ‘with adventures’ has a distinctly Russian basis, in the full-meaning element of which the original spelling is “corrupted” only by the Ukrainian letter *i* (lexical-phonetic interference):

(13) “Ми рушили вперед. Туди, де Козиків ждали-ждали і жданики поїли вареники на пару з м’ясом, перемашені жареною цибулькою. Де Папко з присущою йому захопливістю розказуватиме Мамі, [...] як вони з **приключеннями** сьодні вицепили у величезного глибочезного козіївського лісу трохи осик, щоб хата красива була” (*Stolovyi, 2024: 198*).

In the mixed Ukrainian-Russian unit (14) на *скорості* ‘на швидкості’ // ‘at speed’, the common to both languages initial prepositional element is combined with the Russian noun stem, demonstrating, together with the Ukrainian “okannya” and the orthographically expressed Ukrainian flexion, lexical-phonetic-morphological interference:

(14) “Проїждять лісовою ліщиною згори вниз до ставка, **на швидкості**. Страшно. Але класно, бо ді [дід] ніколи не стратить. Ді зна, шо робе” (*Stolovyi, 2024: 184*).

The mixed adverbial equivalent of the word (15) по *очереді*⁵ ‘по черзі’ // ‘in turn’ combines the Russian noun stem partly in the Ukrainian phonetic figuration (the [o] and [i] sound like this in the original) with the phonetically figured Ukrainian initial prepositional element *по* (Russian normative pronunciation is [па]) (lexical-phonetic interference):

(15) “Попереду люди все ближче возами їдуть до Козіївки. І видно, що несколько возів підряд. Та й по голосу чути – люди знаомі. [...] І так інтересно, шо їдуть і співають пісню **по череді**” (*Stolovyi, 2024: 33*).

Only phonetic interference is also observed in unit (16) без *слов* ‘без слів’ // ‘without words’, which presents the normative Russian [o] instead of the normative Ukrainian [i] in a closed syllable:

(16) “**Без слов** понятні моменти взаімпідтримки, коли треба підсікти, піддять, похвалицца уловом” (*Stolovyi, 2024: 187*).

It is interesting to note that such a feature – the preservation of the old [o] in newly formed closed syllables – is defined by L. Stavytska and V. Trub as one of the features of the phonetic surzhyk system (*Stavytska & Trub, 2007: 73*).

Dialectal and uncodified Ukrainian units

The only dialectal Ukrainian elements in the adverbial equivalents of the word were found to be isolated, recorded barely in the units (17) до *последнього* ‘до останнього’ // ‘to the end’, (18) із *опаскою* ‘з побоюванням / з острахом’ // ‘with fear’ and (19) з *осердя* // approximately *due to anger* (with some caveat).

The adverbial equivalent of the word (17) до *последнього* ‘до останнього’ // ‘to the end’, despite its similarity to the Russian noun base, can be considered a dialectal unit, since Ukrainian dictionaries record the noun *последній* as dialectal (see, in particular, *Saharovskiy, 2013: 136; SUM-20*):

(17) “Вона [Марічка] все винесла, діда Кочергу панькала **до последнього**” (*Stolovyi, 2024: 62*).

“Materials for the dialect dictionary of Central Slobozhanshchyna (Kharkiv region)” (*Saharovskiy, 2013: 36*).

⁵ We are not sure whether it is appropriate to interpret the noun *очередь* as a dialect (see *Saharovskiy, 2013: 39*).

The adverbial equivalent of the word (18) *із опаскою* ‘з побоюванням / з острахом’ // ‘with fear’ is clearly dialectal, as it is reflected in the remark to the interpretation of its noun element (see Saharovskyy, 2013: 30; SUM-20):

(18) “Дем’ян, **із опаскою** дивлячись на збори бабуні, натягував кожушину” (Stolovyyi, 2024: 109).

The author’s use and our research perception as an adverbial equivalent of the word combination (19) *з осердя* // approximately *with anger* are controversial, compare in the context:

(19) “Розмахуючи дрином, вона [Марфа Степанівна Ковалиха] **з осердя** гецула одного кабанюру, другий процвігав і кинувся за першим у ліс навздогін” (Stolovyyi, 2024: 46).

On the one hand, perhaps, we observe an idiolect feature of the author of the novel, if we interpret the combination *з осердя* as an adverbial equivalent of the word with the approximate meaning ‘due to anger’ and associate its noun element with the lexeme *сердитість*, since the lexeme *осердя* is not recorded in dictionaries with the remark *діалектне* // *dialectal*. On the other hand, the analysed combination can be used in the figurative meaning ‘from the centre of something’ or generally be based on the meaning with the marking *анатомічне* // *anatomical* ‘серозний замкнутий мішок, в якому розташоване серце; перикард’ // ‘serous closed sac in which the heart is located; pericardium’, that is, in the meaning ‘from the heart’ (see SUM-20).

In addition, the text records one adverbial equivalent of the word with an uncodified noun element, namely (20) *у насупленні* // approximately *in scowling*, compare in the contexts:

(20) “І ті гарбузи понад соном тягнуця хтозна-куди в безкрай, **у** своїм безмовному **насупленні**, як сусіди, шо межу ніяк не поділять” (Stolovyyi, 2024: 33).

The orthographic figuration of another uncodified unit (21) *в сікунду* ‘у секунду’ // ‘in a second’, presumably, can be explained by a greater degree of narrowing of [e] to [и] in the unstressed initial syllable, which is a vocalism characteristic of the southeastern dialects (see Zhytko, 1966: 242–243):

(21) “Поміж темних стовбурів, шо **в сікунду** чось стали стіной, як козацька січ, перегородивши тобі врага, шо так подлю хруснув десь там, шось мелькнуло” (Stolovyyi, 2024: 231).

Literary Ukrainian units

Although the analyzed text contains a fairly wide range of mixed Ukrainian-Russian units, there are significantly more “literary” adverbial equivalents of the word, including: (22) *без сил* // *without strength*, (23) *в безсонні* // *in insomnia*, (24) *в дитинстві* // *in childhood*, (25) *в секунду* // *in a second*, (26) *від роду* // approximately *from childhood*, (27) *все одно* // *all the same*, (28) *з дня на день*⁶ // *from day to day*, (29) *з захопливістю* // *with passion*, (30) *з інтересом* // *with interest*, (31) *з року в рік* // *from year to year*, (32) *з силою* // *with force*, (33) *з шанною* // *with respect*, (34) *з юності* // *since youth*, (35) *зі страху* // *due to fear*, (36) *із підозрою* // *with suspicion*, (37) *із розгону* // *from run*, (38) *на поміч*⁷ // *for help*, (39) *про запас* // *in store*, (40) *просто так* // *for no special reason*, (41) *раз через раз* // *time and again*, (42) *рік у рік* // *from year to year*, (43) *так само* // *alike*, (44) *ще раз* // *again*. Perhaps, this is because “the vocabulary of the modern Ukrainian literary language in all its essentials represents the southeastern dialects” (Zhytko, 1966: 25). Let us present the following adverbial equivalents of the word in contexts:

⁶ Tautological forms are considered adverbial equivalents of the word since they can potentially change their spelling and “transform” into complex words, compare *віч-на-віч* // *face to face*, *де-не-де* // *here and there*, *пліч-о-пліч* // *shoulder to shoulder*, etc.

⁷ See also the forms *помоч* and *помощ* in (Saharovskyy, 2013: 112).

(22) [Баба] “Впала **без сил** за окопом. І вже нема чим і дихнути, не те що кликати, благати” (Stolovyi, 2024: 133);

(23) “Перші роки [Катруся] благала свою матір узять її на Всеношну. Та не брала, одказувала «ше мала». І **з року в рік** лежала тихесенько вночі **в безсонні**, вистежуючи крізь щілинку з-під ковдри мамчині збирання [...]” (Stolovyi, 2024: 110);

(24) “Цей раз у кімнаті стояла така тиша, хоча й зайшли до Оринці – так її звала мати **в дитинстві** – усі одинадцятко” (Stolovyi, 2024: 176);

(25) “Нізвідкіля велика материнська захитна сила далась Орині **в секунду**” (Stolovyi, 2024: 45);

(26) “Баба сіла коло печі на ослінець, і було видно по її очах, що немає там прощення нікому, її чорні **від роду** брови вороними крилами скочили на красчках од чувства недосказаного” (Stolovyi, 2024: 109);

(27) “Та якби крьосна й не знала нічого, то **все одно** й так понятно повністю” (Stolovyi, 2024: 18);

(28) “Вся родина **з дня на день** ждала отелу, і воно, канєшно, більше паніки, ніж діла” (Stolovyi, 2024: 54);

(29) “Ми рушили вперед. Туди, де Козиків ждали-ждали і жданики поїли вареники на пару з м’ясом, перемашені жареною цибулькою. Де Папко з присущою йому **захопливістю** розказуватиме Мамі, [...] як вони з приключеннями сьодні вицепили у величезного глибочезного козіївського лісу трохи осик, щоб хата красива була” (Stolovyi, 2024: 198);

(30) “Виходить, як коли бачиш людину, що **з інтересом** робе яку справу, і напочатках кажеця, що воно діло остолопне й нікудишне, то не колотись лишнього, дай йому мовчки доробить своє, а ще бідовіше буде, як перепитаєш – що, мо’, помогти. І буде в селі не одне благородне діло, а декілька” (Stolovyi, 2024: 106);

(31) “**З силою**, при нажатті на себе, язичок на ручці [дверей] опустився до свого законного низу” (Stolovyi, 2024: 43);

(32) “На возі була тіки сама труна з Марічкою Лаврентіївной, по батькові Говтвою. Знану повитуху та шептуху. Знахарку. Яку шанували всі і в останню путь так само **з шаною** проводили” (Stolovyi, 2024: 64);

(33) “Мені **з юності** мати приказували, що найдорожчі думки не дуже повторюй уголос, бо з кожним разом, що виліта словами в світ, думка обезцінюєця” (Stolovyi, 2024: 177);

(34) “Орина трохи ухмільнулась. Та й у Ковалихи тіки й задача була – настроїть дівчину на лад. Бо така, аж синя, стояла **зі страху**” (Stolovyi, 2024: 47);

(35) “Дем’ян **із підозрою** йшов через хату слухати щорічну історію, яку, ма’ть, уже п’ятнадцятий раз чує, бо баба все ніяк не втомиться її повторювати. **Рік у рік**” (Stolovyi, 2024: 109);

(36) “Коли Дем’ян **із розгону** заплигував на лопасть [млина], то Павлик умить хапав зворотню опускную лопасть і додавав їй своїй ваги, аби Козикового підняло до верхів” (Stolovyi, 2024: 86–87);

(37) “Рябця вже й дух простиг, разом із діточками, одне пір’я й лишилось **на згадку**” (Stolovyi, 2024: 72);

(38) “Ма [мати] за несколько днів до того визвала сестер срочно **на поміч**, даж тьоть Люда з Хабаровська прилетіла. Бо воно ж мазання – це дуже серйозно” (Stolovyi, 2024: 213);

(39) “Там у людей гуртове насіння лежить на посівну. Чи в кого хата згорить, чи ше яка лиха стане – то люди договорились і держуть там **про запас**, щоб було всігда на чорний день” (Stolovyi, 2024: 24);

(40) “Дума Козик, шо це все **просто так** обійдеця, оті наганяї дрином?” (Stolovyi, 2024: 24);

(41) “Баба Катря все клопочеця. Товчеться двором, як електрон по атому, **раз через раз** із-за тина й вигляне, чи не збирається її кохання вже плентати додому?” (Stolovyi, 2024: 115);

(42) “Засовував Дем’ян руку то під одну, то під другу подушку, як Юрко Велиндик руками раків у норах лове, то **так само** почти” (Stolovyi, 2024: 98);

(43) “На грубці стояли полумиски й величезна бабина макітра. Руки простяг до неї, напружуючи пальці, як так баба яга. Не получається. [Дем’ян] **Ще раз** зібрав мислями всю силу в краєчки пальців і з усієї дурі направив її до макітри, щоб вона підчинилася. Витягши руки вперед” (Stolovyi, 2024: 75).

Also, to literary group was conditionally included the colloquial adverbial equivalents of the word (44) *з прищуром* // *with a squint*, (45) *за так* // *approximately for free*, (46) *у натяжку* // *in a stretch*, as well as the colloquial, in our opinion, from the standpoint of modern perception, adverbial equivalent of the word (47) *по пам’яті* // *by memory* (on account of the initial prepositional element *no*, which is now increasingly replaced by *з* (*із*, *зі*):

(44) “Козичка **з прищуром** вдивлялася в темну Яешнівку, стараючись розгледіти силует чоловіка [...]” (Stolovyi, 2024: 27);

(45) “Та вже другий год і життя нема. Донька колгоспує з ранку до ночі ланковою **за так**, чоловік поїхав із Володькою в Харків строїть заводу” (Stolovyi, 2024: 76);

(46) “Малий фатає рукою **у натяжку** бадилля дерев. Шморг-шморг. Не получаєця” (Stolovyi, 2024: 35);

(47) “Узкоколійкою з Пархомівки вже давно не їхала “кукушка”, тіки ясенок на одкосі залізниці ще **по пам’яті** повторює рухи, як наче ось-ось зараз той поїзд шмига повз” нього (Stolovyi, 2024: 131).

In the context of the purpose of the article, the units (24) *в дитинстві* // *in childhood* and (25) *в секунду* // *in a second* deserve special attention, because the text simultaneously records the mixed Ukrainian-Russian forms (2) *з диттва* ‘з дитинства’ // ‘since childhood’ and (21) *в сікунду* ‘у секунду’ // ‘in a second’. In this aspect, L. Masenko’s observation that “surzhyk can have different forms of expression even at the individual level, the quantitative ratio of elements of two languages in it may depend on the interlocutor and the communicative situation” is appropriate (Masenko, 2019: 90).

3. Conclusions

Therefore, in one text, only within the adverbial equivalents of the word, dialectal or uncodified and literary Ukrainian speech units interact with mixed Ukrainian-Russian speech forms with varying degrees of activity. There are significantly more literary Ukrainian units than mixed Ukrainian-Russian forms (28 vs. 16), albeit at the same time, there are considerably more mixed Ukrainian-Russian forms than distinctly dialectal (16 vs. 3) and even uncodified Ukrainian forms (16 vs. 2).

In mixed Ukrainian-Russian forms, phonetic (2 units – *без слов* ‘без слів’ // ‘without words’, *от радості* ‘від (од) радості’ // ‘from joy’), lexical (5 units – *з вніманієм* ‘з увагою’ // ‘with attention’, *з диттва* ‘з дитинства’ // ‘since childhood’, *на спор* // *for a bet*, *од удівлення*

‘від (од) здивування’ // ‘from astonishment’, *раді приліччя* ‘(за)ради пристойності’ // ‘for grace’), lexical-phonetic (6 units – *в отвім* ‘у відповідь’ // ‘in response’, *все время* ‘весь час’ // ‘all the time’, *для настроєнія* ‘для настрою’ // ‘for cheer’, *з годами* ‘з роками’ // ‘over the years’, *з приключеніями* ‘з пригодами’ // ‘with adventures’, *по череді* ‘по черзі’ // ‘in turn’), lexical-morphological (2 units – *з жадністю* ‘із жадністю/із жадібністю’, *з осторожністю* ‘з обережністю / з осторогою’ // ‘with caution’), and lexical-phonetic-morphological (1 unit – *на скорості* ‘на швидкості’ // ‘at speed’) interference is traced.

To all appearances, despite mastering the norms of the Ukrainian literary language (which is reflected in the largest number of “literary” adverbial equivalents of the word), the author actively uses mixed Ukrainian-Russian speech forms, mistakenly considering them to be elements of the local dialect.

Such a diverse use of completely distinct types of speech units, using only one link of transitional units of modern Ukrainian, represents the profound detrimental impact that the Ukrainian language has suffered from the policies of the Russian colonial regime. Further study of the Ukrainian-Russian speech practice should be aimed at outlining purist tendencies in the Ukrainian language, at purifying the Ukrainian language from foreign elements, and, accordingly, at establishing the status of Ukrainian as the state language at all levels of its functioning.

References

1. Bracki, A. (2009). *Surżyk: historia i terażniejszość* [Surzhyk: History and the present]. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego [in Polish].
2. Del Gaudio, S. (2008). *Leksychni dialektyzmy v surzhyku* [Lexical dialectisms in Surzhyk]. *Wiener slawistischer Almanach*, 61, 355–362. <https://www.digitale-sammlungen.de/en/view/bsb00064689?page=356,357> [in Ukrainian].
3. Del Gaudio, S. (2010). *On the nature of Surżyk: A double perspective*. München, Berlin, Wien: Verlag Otto Sagner.
4. Dyka, L. V. (2011). *Surzhyk i dynamika hovirkovoho movlennia* [“Surzhyk” and dynamics of dialectal speech]. *Magisterium. Movoznavchi studii*, (43), 27–29. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/15983> [in Ukrainian].
5. Dyka, L., & Shvedova, M. (2023). *Synonimiia v ukrainskii movi i problemy surzhyku (na prykladi synonimiinoho riadu zi znachenniam ‘mabut’)* [Synonyms in the Ukrainian language and the problems of surzhyk (case study of synonyms with the meaning ‘probably’)]. *Mova: klasychne – moderne – postmoderne*, (9), 50–71. <https://doi.org/10.18523/lcmp2522-9281.2023.9.50-71> [in Ukrainian].
6. Dziubyshyna-Melnyk, N. Ya. (2010). *Surzhyk i surzhykizmy: stylistychni resursy* [Surzhyk and surzhykisms: stylistic resources]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Filolohichni nauky*, 111, 16–20. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/3717> [in Ukrainian].
7. Khentshel, H., & Briuhemann, M. (2016). *Chy isnuie v Ukraini ukrainsko-rosiiskyi movnyi konflikt? Pro spivisnuvannia, protystoiannia ta zmishuvannia ukrainskoi ta rosiiskoi mov* [Does Ukraine have Ukrainian-Russian language conflict? About the coexistence, confrontation and mixing of Ukrainian and Russian]. *Ukrainska mova*, (1), 55–76. http://nbuv.gov.ua/UJRN/UkrM_2016_1_6 [in Ukrainian].
8. Khentshel, H., & Taranenko, O. O. (2015). *Movnyi landshaft Tsentralnoi Ukrainy: ukrainska mova, rosiiska mova, “surzhyk” (uzhyvannia – movna kompetentsiia – natsionalne pozytsionuvannia)* [Language landscape of Central Ukraine: Ukrainian, Russian, “surzhyk” (use – language

- competence – national positioning)]. *Movoznavstvo*, (4), 3–25. <https://movoznavstvo.org.ua/vsi-nomera-zhurnalu/statti/2015-4-lypen-serpen/khentshel-h-taranenko-o-o-movnyi-land-shaft-tsentralnoi-ukrainy-ukrainska-mova-rosiiska-mova-surzhyk> [in Ukrainian].
9. Kuznietsova, T. (2023). *Surzhyk u sytuatsii bahatokodovosti, abo Khto, koly i navishcho usvidomleno vykorystovuie zmishanyi subkod* [Surzhik in a multi-code situation, or Who, when, and why knowingly uses the mixed subcode]. *Slavia Orientalis*, LXXII(3), 581–597. <https://doi.org/10.24425/slo.2023.147521> [in Ukrainian].
10. Masenko, L. (2019). *Surzhyk: mizh movoiu i yazykom* [Surzhik: Between language and tongue] (2nd edition, with changes and additions). Kyiv: Vydavnychi dim “Kyievo-Mohylianska akademiia” [in Ukrainian].
11. Mozer, M. (2016). “Surzhyk” chy “surzhyky”? [“Surzhik” or “surzhyks”?] *Ukrainska mova*, (1), 27–54. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2016_1_5 [in Ukrainian].
12. Rysich-Shafraniets, Yu. (2022). *Surzhyk iz perspektyvy vyvchennia ta funktsionuvannia (na materialy vlasnoho sotsiologichnoho doslidzhennia)* [Surzhik from the perspective of study and its functioning (on the basis of author’s sociological research)]. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 10, 99–122. <https://doi.org/10.31338/2299-7237sv.10.7> [in Ukrainian].
13. Saharovskiy, A. A. (2013). *Materialy do dialektnoho slovnyka Tsentralnoi Slobozhanshchyny (Kharkivshchyny). Vypusk 2: Ovariika – Yashchuriachyi* [Materials for the dialect dictionary of Central Slobozhanshchyna (Kharkiv region). Vol. 2: Ovariika – Yashchuriachyi]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University [in Ukrainian].
14. Shevelov, G. Y. (1989). *The Ukrainian language in the first half of the twentieth century (1900–1941): Its state and status*. Cambridge: Harvard Ukrainian Research Institute. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000027884>
15. Sira, N., Di Nunzio, G. M., & Nosilia, V. (2020). *Towards an automatic recognition of mixed languages: The case of Ukrainian-Russian hybrid language Surzhyk*. *Umanistica Digitale*, 4(9), 97–116. <https://doi.org/10.6092/issn.2532-8816/10740>
16. Sokolova, S. (2021). *Linhvalni ta pozalinhvalni aspekty funktsionuvannia surzhyku v Ukraini* [Lingual and extralingual aspects of Surzhik functioning in Ukraine]. *Slavia Meridionalis*, 21, Art. 2412. <https://doi.org/10.11649/sm.2412> [in Ukrainian].
17. Stavyska, L., & Trub, V. (2007). *Surzhyk: sumish, mova, komunikatsiia* [Surzhik: mixture, language, communication]. In L. O. Stavyska (Ed.), *Ukrainsko-rosiiska dvomovnist: linhvosotsiokulturni aspekty* [Ukrainian-Russian bilingualism: Linguistic and sociocultural aspects] (pp. 31–120). Kyiv: Universytetske vydavnytstvo “Pulsary” [in Ukrainian].
18. Stolovyi, S. (2024). *Orynyn. Roman pro stelepnoho cholovika* [Orynyn. A novel about a nimble man]. Kyiv: Laboratoriia [in Ukrainian].
19. Sukhovets, Yu. M. (2024). *Pryslivnykovi ekvivalenty slova suchasnoi ukrainskoi movy v riznostylovykh tekstakh pochatku XXI st.* [Adverbial equivalents of the word of the modern Ukrainian language in the various style texts at the beginning of the 21st century] [PhD Dissertation, National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine]. eKMAIR. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/29554> [in Ukrainian].
20. SUM-20 – *Slovnyk ukrainskoi movy online. Tomy 1–15 (A – Piat)* [Dictionary of Ukrainian language online. Volumes 1–15 (A – Piat)]. (2015–2025). Ukrainian Lingua-Information Foundation of the National Academy of Sciences of Ukraine. <https://services.ulif.org.ua/expl/entry/search/слово> [in Ukrainian].
21. Taranenko, O. O. (2008). *Ukrainsko-rosiiskyi surzhyk: status, tendentsii, otsinky, prohnozy* [Ukrainian-Russian surzhik: status, tendencies, estimations, prognoses]. *Movoznavstvo*, (1),

- 14–30. <https://movoznavstvo.org.ua/vsi-nomera-zhurnalu/statti/2008-1-sichen-lyutij/taranenko-o-o-ukrajinsko-rosijskij-surzhik-status-tendantsiji-otsinki-progozi> [in Ukrainian].
22. Zhylko, F. T. (1966). *Narysy z dialektolohii ukrainskoi movy* [Essays on the dialectology of the Ukrainian language] (2nd edition, revised). Kyiv: Radianska shkola [in Ukrainian].